

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

עב א מיי פ"ד מהל' מכירה הל' א סגג לאוין קע טושי"ע ח"מ ס"י רל"ג סעף כ:
עב ב מיי שם פ"ח הלכה ח סגג עשין שס טושי"ע ח"מ ס"י רכח סעף יט:
עב ג מיי שם פ"ז הל' ג ועשין כהשגות ונמ"מ סגג עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י רכ סעף ד:
עב ד ה מיי שם פ"ח הל' ט י ועשין כהשגות קע טושי"ע ח"מ ס"י רכח סעף כ:
עב ו מיי פ"ז מהלכות שאלה ופקדון הל' ט סגג עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י רל"ג סעף ו:
הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה דמי. כתיבתא וכו' לשון אחר ברוגייתא אומנתא. י"ב עין פרק השואל סוף דף ט"ז. (ג) ר"ה אס וכו' ממשדו הס"ד ואח"כ מ"ה הא מני דקמ"ט:

אל ישתבר יותר על שותות. הא עד שמות משתכר ומסתמא רב יהודה היה מוצא שימנו לו יותר ולמה הניח מלהרויח עד שמות: **במוזופפין** שנו. וא"ת כל שכן דבלע טפי כדאמרינן לעיל באתרא דמר חפו כזופרא דמיין טפי וי"ל דהיינו חדש אצל יטן שכבר בלע אינו בולע יותר אי נמי התם ציין אצל הכא בשמן לא בלע כיון שהוא יטן:

לחודיה לא מודבן. וא"ת ויתן לו מוכר ללוקה לוג ומחלה שמרים שיערב עדיין וימכור וי"ל דמיירי מתני' אפי' אין השמן בעין שלקחו מעט מעט ומכרו או אכלו: **לדברי חכמים אסור לערב**. וא"ת וימנא משום דלית ליה מחילה ולעולם מותר לערב וי"ל דמתניתין נמי מיירי אפי' כשהשמן עדיין בשמן והתם אין שייך מחילה כיון שיכול לתקן כי יאמר לו קח השמרים וערב בשמן ולרב פפא דאמר דטעמייהו משום מחילה סבר דהשמן אינו בעין דלילוי הוה בעין לא שייך ביה מחילה אי נמי סבר דאף ע"פ שהוא בעין שייך ביה מחילה כיון דמדדו מזוקק:

לדברי ר"י אסור. וא"ת ולימא מותר וטעמא דמקבל משום דלית ליה מחילה וי"ל דרב פפא סבר דלמדי ובקר איכא הוכחה דללא מחילה דמסתמא לא רצה ליתן מאתים וזו על הגמרא בלא צדק אצל הכא לוג ומחלה שהוא דבר מועט מללא ערב אחולי אחיל:

ובן וובין תגרא איקרי. מיירי שלא היה מוצא למכור ציוקר יותר משלקחו לכך א"ל אדעתא דהכי קנית ממני שהיית יודע שאעכב לוג ומחלה כדי שארויח קלת:

לא אמרו שמן עבור אל"א עבור. פי' לא אמרו הפסד של עכירת פקטיים אלא למוכר דכשנותן ללוקה שמן מזוקק אינו מחסר לו כלום ממחלה לוג בשביל הפקטיים כי אם עכירה לא שיעכא כל כך בפקטיים אלא בדבר המתערב כמו שמרים וי"ל דלא אמרינן הפסד של עכירת השמרים אלא למוכר שאם מוכר כשהוא מזוקק מקבל עליו לוקח בשביל השמרים לוג ומחלה והמוכר מרויח השמרים וכשהוא מוכר שמן עבור נתן מאה לוגין שלמים שמן עבור ומפקד השמרים ע"י מה שמכר כשהוא עבור וכשמוכר מזוקק לא קרי הפסד לוקח אע"פ שמפקד שמרים משום דבעה"כ ניחא ליה צנילא:

שמרים בלא פקטיים לא קשיא הא דיהיב ליה זוזי בניסן וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דניסן: **בתני'** המפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו לה בעלים מקום ושלטלה ונשתברה אם מתוך ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם משהניחה ונשברה בין מתוך ידו ובין משהניחה לצורכו חייב לצורכה פטור: **גמ'** הא מני רבי ישמעאל היא דאמר א"ל בעיני דעת בעלים דתניא הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס למקום שגנב יחזיר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר שהיתה צמקוס המורפה וקרובה להשתבר: אם משהניחה. שפלה תשמישו הושיבה צמקוס משתמר צין שטלטלה מתחלה לצורכה צין שטלטלה לצורכו פטור. וצגמרא"ל פריך מאי שנא לא יחדו מיהו ולא יחדו לה נשברה אף על פי שצורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהניחה היא צרופה חסם ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לצעלים לומר נטלתי והחזרתיה

דל תלתין ושיתא בשיתא פשו ליה תריסר דל תמניא שתותי פשו להו ארבעה והאמר שמואל המשתכר אל ישתכר יותר על שתות איכא גולפי ושמריא אי הכי נפיש ליה טפי משתות איכא מרחיה ודמי ברוגייתא: אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים [וכו'] והא אי אפשר דלא בלע אמר רב נחמן במוזופפין שנו אביי אמר אפילו תימא שלא במוזופפין כיון דטעון טעון: ר"י אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה היה זה מקבל עליו לוג ומחלה שמרים למאה: אמר אביי כשתמצא לומר לדברי ר"י מותר לערב שמרים לדברי ר"י אסור לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל מותר לערב שמרים וליימו לך מי לא ערבי לך השתא נמו קביל ולימא ליה אי ערבת ליה הוה מודבן לי בבעל חבית ערבית דניחא ליה בצילא ולימא ליה מדלא ערבית לי אחולי אחלת לי רבי יהודה לטעמיה דלית ליה מחילה דתנן א"כמכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד ר"י אומר הדמים מודיעין כיצד אמר לו מכור לי צמוד במאתים וזו הדבר ידוע שאין הצמד במאתים וזו וחכ"א אין הדמים ראייה לדברי חכמים אסור לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל אי בעית לערובי מי הוה שרי לך השתא נמו לא מקבילנא א"ל רב פפא לאביי אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל מדלא ערבת לי אחולי שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך קבולי לא מקבלת וובין תגרא איקרי תנא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטיים אחד הן לענין פקטיים מורה אחת לשהיה: **פקטיים**. פסולת הגרעניים הנפין על פני השמן: **לוקח מקבל פקטיים**. אם מכר לו שמן סתם יקבל ממנו שמן עם פקטיים: **לא אמרו שמן עבור אלא למוכר**. לא אמרו הפסד עכירת השמן אלא למוכר: **שהרי הלוקח מקבל עליו**. לפחות ממחלה לוגין לוג ומחלה מחמת שמרים לשיכך צריך ליתן לו שמן מזוקק בלא פקטיים: **כי מדה דתשרי**. כשער הדמים של תשרי שהוא צול וסתם שמיים עבורים וקיצל עליו פקטיים: **הא דשקל מיניה בניסן כשער של ניסן**. ציוקר דדרך כל השמיים להיות מוזוקקין בניסן והלוקח סתם והמוכר סתם אין מוכר אלא מזוקק: **בתני'** לא יחדו לו הצעלים מקום. צצית שומר לאמר לו זזית זו השאילתי: **לאורכו**. להשתמש בה: **לאורכה**

שהיתה צמקוס המורפה וקרובה להשתבר: אם משהניחה לצורכה צין שטלטלה לצורכו פטור. וצגמרא"ל פריך מאי שנא לא יחדו מיהו ולא יחדו לה נשברה אף על פי שצורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהניחה היא צרופה חסם ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לצעלים לומר נטלתי והחזרתיה

דל תלתין ושיתא בשיתא פשו ליה תריסר דל תמניא שתותי פשו להו ארבעה והאמר שמואל המשתכר אל ישתכר יותר על שתות איכא גולפי ושמריא אי הכי נפיש ליה טפי משתות איכא מרחיה ודמי ברוגייתא: אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים [וכו'] והא אי אפשר דלא בלע אמר רב נחמן במוזופפין שנו אביי אמר אפילו תימא שלא במוזופפין כיון דטעון טעון: ר"י אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה היה זה מקבל עליו לוג ומחלה שמרים למאה: אמר אביי כשתמצא לומר לדברי ר"י מותר לערב שמרים לדברי ר"י אסור לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל מותר לערב שמרים וליימו לך מי לא ערבי לך השתא נמו קביל ולימא ליה אי ערבת ליה הוה מודבן לי בבעל חבית ערבית דניחא ליה בצילא ולימא ליה מדלא ערבית לי אחולי אחלת לי רבי יהודה לטעמיה דלית ליה מחילה דתנן א"כמכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד ר"י אומר הדמים מודיעין כיצד אמר לו מכור לי צמוד במאתים וזו הדבר ידוע שאין הצמד במאתים וזו וחכ"א אין הדמים ראייה לדברי חכמים אסור לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל אי בעית לערובי מי הוה שרי לך השתא נמו לא מקבילנא א"ל רב פפא לאביי אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל מדלא ערבת לי אחולי שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך קבולי לא מקבלת וובין תגרא איקרי תנא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטיים אחד הן לענין פקטיים מורה אחת לשהיה: **פקטיים**. פסולת הגרעניים הנפין על פני השמן: **לוקח מקבל פקטיים**. אם מכר לו שמן סתם יקבל ממנו שמן עם פקטיים: **לא אמרו שמן עבור אלא למוכר**. לא אמרו הפסד עכירת השמן אלא למוכר: **שהרי הלוקח מקבל עליו**. לפחות ממחלה לוגין לוג ומחלה מחמת שמרים לשיכך צריך ליתן לו שמן מזוקק בלא פקטיים: **כי מדה דתשרי**. כשער הדמים של תשרי שהוא צול וסתם שמיים עבורים וקיצל עליו פקטיים: **הא דשקל מיניה בניסן כשער של ניסן**. ציוקר דדרך כל השמיים להיות מוזוקקין בניסן והלוקח סתם והמוכר סתם אין מוכר אלא מזוקק: **בתני'** לא יחדו לו הצעלים מקום. צצית שומר לאמר לו זזית זו השאילתי: **לאורכו**. להשתמש בה: **לאורכה**

שהיתה צמקוס המורפה וקרובה להשתבר: אם משהניחה לצורכה צין שטלטלה לצורכו פטור. וצגמרא"ל פריך מאי שנא לא יחדו מיהו ולא יחדו לה נשברה אף על פי שצורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהניחה היא צרופה חסם ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לצעלים לומר נטלתי והחזרתיה

דל תלתין ושיתא בשיתא פשו ליה תריסר דל תמניא שתותי פשו להו ארבעה והאמר שמואל המשתכר אל ישתכר יותר על שתות איכא גולפי ושמריא אי הכי נפיש ליה טפי משתות איכא מרחיה ודמי ברוגייתא: אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים [וכו'] והא אי אפשר דלא בלע אמר רב נחמן במוזופפין שנו אביי אמר אפילו תימא שלא במוזופפין כיון דטעון טעון: ר"י אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה היה זה מקבל עליו לוג ומחלה שמרים למאה: אמר אביי כשתמצא לומר לדברי ר"י מותר לערב שמרים לדברי ר"י אסור לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל מותר לערב שמרים וליימו לך מי לא ערבי לך השתא נמו קביל ולימא ליה אי ערבת ליה הוה מודבן לי בבעל חבית ערבית דניחא ליה בצילא ולימא ליה מדלא ערבית לי אחולי אחלת לי רבי יהודה לטעמיה דלית ליה מחילה דתנן א"כמכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד ר"י אומר הדמים מודיעין כיצד אמר לו מכור לי צמוד במאתים וזו הדבר ידוע שאין הצמד במאתים וזו וחכ"א אין הדמים ראייה לדברי חכמים אסור לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל אי בעית לערובי מי הוה שרי לך השתא נמו לא מקבילנא א"ל רב פפא לאביי אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל מדלא ערבת לי אחולי שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך קבולי לא מקבלת וובין תגרא איקרי תנא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטיים אחד הן לענין פקטיים מורה אחת לשהיה: **פקטיים**. פסולת הגרעניים הנפין על פני השמן: **לוקח מקבל פקטיים**. אם מכר לו שמן סתם יקבל ממנו שמן עם פקטיים: **לא אמרו שמן עבור אלא למוכר**. לא אמרו הפסד עכירת השמן אלא למוכר: **שהרי הלוקח מקבל עליו**. לפחות ממחלה לוגין לוג ומחלה מחמת שמרים לשיכך צריך ליתן לו שמן מזוקק בלא פקטיים: **כי מדה דתשרי**. כשער הדמים של תשרי שהוא צול וסתם שמיים עבורים וקיצל עליו פקטיים: **הא דשקל מיניה בניסן כשער של ניסן**. ציוקר דדרך כל השמיים להיות מוזוקקין בניסן והלוקח סתם והמוכר סתם אין מוכר אלא מזוקק: **בתני'** לא יחדו לו הצעלים מקום. צצית שומר לאמר לו זזית זו השאילתי: **לאורכו**. להשתמש בה: **לאורכה**

שהיתה צמקוס המורפה וקרובה להשתבר: אם משהניחה לצורכה צין שטלטלה לצורכו פטור. וצגמרא"ל פריך מאי שנא לא יחדו מיהו ולא יחדו לה נשברה אף על פי שצורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהניחה היא צרופה חסם ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לצעלים לומר נטלתי והחזרתיה

- (א) צ"ב ג. מנחות ע"ג.
- (ב) ג"א ודריא, א צ"ב ע"ג.
- (ד) צ"ב ג. מנחות ע"ג.
- (ה) [לוקח מנ: ג] (ו) צ"ב ק"ח: (ז) [לוקח מנ: א].

רבינו חננאל

טפחין יצאו ח' שהן שתות לכל החבית בחסיונות כדתנן יוציא לו שתות לין נשאר ד' טפחין ריות. ומקשי היכי עבד רב יהודה הכי והאמר שמואל לא ישתכר אדם יותר משתות ולא פחות משתות והשתות הוא זה ועוד וזה לא נשתיר לו אלא ד' טפחין. ופרקי נשתיר החבית והשמרין שבוטכו ואיכא גולפי ושדריא למלאת השתות. ומקשי אי הכי הני כולוהו טפי משתות ניהו. ופרקי נשאר לו לקונה ליטול ולתל היותא אגר שרתייה שמודר לו לקונה לכל אחד ואחד ליה נכשיו ולחבירו למחר ומתבטל ממלאכה והדמים למי שנוקב לו הנקבים בחבית להוציא היין בהן מן החבית וזה פי' דמי ברוגייתא. פי' ברוז נקב החבית בדגוסי (א) דער ברוז. נוטל אלו כולן בריח שלו וגם בשכרו. ויצא לו ג' לוג שמן לק' לוג כרי אם היו קנקים ישנים אין מוציא לו בלע. ומוקרי רב פפא במוזופפין. אמר אביי כיון דטעון טעון כלומר מאחר שתיה שוב שמן ומצוי ושכני שוב אין מוציאין לעולם: **פיסקא** ר' יהודה אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחלה שמרין לק'. אמר אביי אם תמצא לומר לדברי ר' יהודה מותר לערב שמרין. לדברי חכמים אסור לערב שמרין כו' אמר רב פפא אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרין והיינו טעמא דלא מקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך קבולי לא מקבלת וובין תגרא איקרי וכו' לא מקבל קיימא לן כתנא קמא: **בתני'** המפקיד אצל חבירו חבית ולא יחדו לה בעלים מקום ושלטלה ונשברה וכו' עד אם משהניחה בין לצורכה בין לצורכו פטור. פי' לצורכה כרי שלא תשבר וכיוצא בה. אוקימנא לר' ישמעאל דאמר כשמחזירה אין צריך דעת בעלים דתניא הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס למקום שגנב יחזיר דברי ר' ישמעאל ר' עקיבא אומר צריך דעת בעלים

- (א) נראה דצ"ל כדנרטי' ע"ז (דף ט' ע"ב) דעד כחא וכו' נעל עליו וכו' ועי' בענין ערך כח.

צריך